

De Pijpkrant

ONAFHANKELIJKE BUURTKRANT UITGAVE: WIJKCENTRUM CEINTUUR, GERARD DOUSTRAAT 113, 1073 VT AMSTERDAM, 34ste JAARGANG, NUMMER 2 MAART 2004

- **Krakers kraken Bakker •**
- **Stadsdeel vindingrijk met huurcontracten •**
- **Behoud Vredespijp(panden) •**
- **Huismus in gevaar • 35 jaar Wijkcentrum Ceintuur •**
- **Kunstzaak in nieuwe handen •**

Op 24 februari werd een gedenksteen onthuld op het Gerard Douplein voor Anja Joos die hier vorig jaar op geweldadige wijze om het leven kwam. De gedenksteen werd geschonken door beeldhouwer Sjaak van de Walle.

19 - 27 maart 2004

Babelfestival in het Ostadetheater

Dit jaar staat Uruguay centraal in het Babelfestival. Het Ostadetheater heeft een programma samengesteld in samenwerking met 'Uruguay Posible'. Dit is een collectief van Uruguyaanse kunstenaars die in de jaren zeventig en tachtig naar Nederland zijn gekomen.

Agenda

- vrijdag 19 maart, 21.00 uur: De vrouw in de tango (dubbelconcert), Mabel González & Trio Hernán Ruiz, Silvia Mancuso.
- zaterdag 20 maart, 12.00 uur: Diversmarkt (in en om het Ostadetheater, tot 17.00 uur),
- 21.00 uur: De Wereldband: Lekker warm.
- zondag 21 maart, 15.00 uur: Majid Choukri: Salf Lounja (De vlecht van Loenzja) - vanaf 6 jaar, 20.30 uur: TRANS! Jongerentheater: Yerma (première) - vanaf 15 jaar.
- dinsdag 23 maart, 20.30 uur: 'Aquí Uruguay' (Spaanstalige avond), Juan Tajés en Mabel González: 20e eeuwse poëzie uit Uruguay, Luis Barros: zanger/dichter/gitarist.
- woensdag 24 maart: 14.15 uur: Sandra Stark i.s.m. Symbiose: Wie niet weg is... - vanaf 6 jaar,
- 20.30 uur: Monica Blok: Aquí / Allá (mimevoorstelling).
- donderdag 25 maart, 20.30 uur: Dorine van der Klei: Berlijn-Broadway.
- vrijdag 26 maart, 20.30 uur: Tg Nomads: Berlin Emigrant
- zaterdag 27 maart, 20.30 uur: Trio Los Peñas: Candombe, murga y más

Tentoonstelling: vrijdag 19 maart t/m woensdag 7 april
Werken van zes Uruguyaanse kunstenaars in hal en foyer

Babel op lokatie

zaterdag 20 en zondag 21 maart
Filmtheater Rialto, 15.30 uur: 25 Watts (Uruguay 2001, z/w, 92 minuten)

Aan tafel met...

Tijdens het Babelfestival kunt u bij de eettafels van drie buurtcentra in De Pijp en Zuid aanschuiven voor een diner én luisteren naar een verteller. Majid Choukri is verteller van Arabische en Berber verhalen. Winston Scholsberg brengt mooie Surinaamse verhalen ten gehore en heeft een uitbundige manier van vertellen.

- maandag 22 maart, 17.30-19.30 uur: aan tafel met Nilo Berrocal Vargas, buurtcentrum Quelling, Quellingstraat 62-66, tel. 662 06 67.
 - woensdag 24 maart, 17.30-19.30 uur: aan tafel met Winston Scholsberg, buurtcentrum Quelling, Quellingstraat 62-66, tel. 662 06 67.
 - vrijdag 26 maart, 17.30 - 19.30 uur aan tafel met Nilo Berrocal Vargas, buurtcentrum Cascade, 1e Schinkelstraat 40, tel. 673 77 66
 - vrijdag 26 maart, 17.30 - 19.30 uur: aan tafel met Majid Choukri, buurtcentrum Zuid, Discusststraat 17, tel. 679 68 25
- Voor Aan tafel met . . . dient u één werkdag van tevoren, vóór 12.00 uur 's middags te reserveren bij het desbetreffende buurtcentrum. U betaalt alleen voor het diner (3,70 euro).
Ostadetheater, Van Ostadestraat 233D
Reserveren: tel. 020 679 50 96 of via www.ostadetheater.nl
Informatie: tel. 020 - 671 24 17

Beeldende kunst in de Communityschool

Tot en met 8 april zijn schilderijen van Anita Doornhein te zien in de theaterzaal van de Community School. U bent welkom (met het hele gezin) van maandag t/m donderdag tussen 08.00 en 21.30 uur en op vrijdag van 08.00 tot 17.30 uur. Graag eerst even informeren bij de balie (tel. 664 86 70) of de zaal toegankelijk is.

De Community School,
2^e Jan van der Heijdenstraat 75

Voor meer informatie: website: www.decommunityschool.nl
of tel.: 664 86 70 / e-mail: info@decommunityschool.nl

Hemonykwartier blikt terug

25 maart zal Ton Heijdra met dia's een lezing geven over de historie van De Pijp met nadruk op het Hemonykwartier. Ton Heijdra is schrijver van diverse boekjes over de geschiedenis van Amsterdamse wijken. Daarnaast zal het bestuur van de bewonersvereniging Hemonykwartier terugblikken op de activiteiten van 2003 en vooruitkijken naar wat er in 2004 op stapel staat. Graag horen we ook of er nog wensen zijn uit de buurt voor ander activiteiten.

Aanvang 19.30 uur. Plaats Community School, 2e Jan van der Heijdenstraat 75. Sluiting rond 22.00 uur. Toegang gratis.

Twee avonden van de diaconie van de Oranjekerk

17 maart en 21 april zijn er avonden in de Oranjekerk rond ons jaarthema "Geweld niet geweld". De avonden worden georganiseerd door de diaconie van de Oranjekerk.

17 maart wordt het zogeheten Budgetspel gespeeld. In groepjes van ongeveer 4 personen wordt aan de hand van een casus nagegaan met welke kosten je geconfronteerd wordt als je bijvoorbeeld bijstandsmoeder bent. Op 21 april staat geweld op straat centraal. Buurtagent Frank Westerop is aanwezig om samen in gesprek te gaan over de problemen en mogelijke oplossingen.

Aanvang 20.00 uur, toegang vrij.

Pasen in de Vredeskerk

Agenda

Palmzondag, 4 april: Viering met uitreiking van palmtakjes voor kinderen om 10.30 uur. Vooraf opgeven. Witte Donderdag, 8 april: plechtige viering om 19.30 uur. Latijns koor. Goede Vrijdag, 9 april: Kruiswegviering om 15.00 uur. Engelse koormuziek. Paaszaterdag, 10 april: Paaswake om 21.30 uur. Doop van 9 volwassenen. Nederlandstalige muziek. 1e Paasdag, 11 april: Hoogmis om 10.30 uur. Latijns koor.

Kledinginzameling

De stichting Mensen in Nood houdt op zaterdag 3 april een kledinginzameling ten behoeve van de Oekraïne. Heeft u nog draagbare kleding, schoenen, dekens en speelgoed, dan kunt u dat tussen 10.00 en 12.00 uur brengen bij de Vredeskerk. Graag verpakt in plastic vuilniszakken. Ophalen van spullen bij u thuis is helaas niet mogelijk.

Herdenkingsdienst 4 mei

Op 4 mei om 18.30 uur is er in de Vredeskerk een herdenkingsdienst voor de verzetsgroep die in de oorlogsjaren actief was en waarvan vele leden zijn omgekomen. De kerk zoekt in verband hiermee contact met nabestaanden. U kunt ons bellen of reageren via de website.

Vredeskerk (hoek Pijnackerstraat/Van Hilligaertstraat)

Meer info via 020-6626909 en

website www.amsterdam.vredeskerk.nl.

Colofon De Pijkrant

Redactie: Anneke de Boer | Eline Vulsma | Caroline Heijkoop | Gepke Andringa | Sandra van Beek | Peter Bosland | Wolfram Meyer | Marga van Woerkom | eindredactie: Gert Meijerink | Herbert Koobs Bijdragen van: Kraakgroep de Pijp | Werkgroep Wonen de Pijp | Thea Dammen | Gaby Steindl | Nora Essenstam | Guido Zijlstra | Fotografie: Thomas Schlijper | Gert Meijerink | Peter Lange | Nora Essenstam | Opmaak: Joyce Limburg | Gert Meijerink | Illustraties: Eline Vulsma | Druk: Dijkman Offset BV

De Pijkrant is een uitgave van Stichting Wijkcentrum Ceintuur. Hij verschijnt acht keer per jaar in een oplage van 15.000 stuks en wordt huis aan huis bezorgd.

Voor vragen, opmerkingen of klachten over de bezorging kunt u terecht bij:

Wijkcentrum Ceintuur | Gerard Doustraat 133 | 1073 VT Amsterdam | Telefoon (020) 676 48 00 |

Email: pijkrant@wijkcentrumceintuur.nl | uiterste inleverdatum kopij volgend nummer: 29 maart 2004

De nieuwe generatie, dat zijn wij ...

Aan de bar verzamelt zich een groep meisjes van een jaar of zestien. Met rode wangen en natte haren, want buiten is het guur en grijs. Ze begroeten elkaar hartelijk en bestellen thee of koffie, soms met iets lekkers erbij. Tien minuten later is alles weer stil: een paar zitten er in de luie stoelen met een tijdschrift, een groepje staat rond de snookertafel en de anderen hebben hun bezigheden elders in het gebouw opgezocht.

Sinds twee jaar is Activiteitencentrum Cinetol the place to be voor tieners, maar zeker ook voor jongeren voor wie de schooltijd er (bijna) op zit of die al een baan hebben. Sporten, internetten, muziek maken, hulp of advies bij school en werk of gezellig je vrienden ontmoeten, het kan er allemaal.

Cinetol

Opvallend aan het activiteitencentrum is het licht dat van alle kanten door de ramen naar binnen valt. Ahmet Balci, die de leiding heeft over het jongerenwerk in De Pijp, is er blij mee. "Meestal zijn jongerencentra van die sombere bunkers, maar Cinetol maakt een open en veilige indruk. Dat wekt vertrouwen en je stapt gemakkelijker even naar binnen." "Kijk," wijst hij. Vanuit het centrale trappenhuis kun je in de diverse lokalen kijken. In een ervan turen jongeren ingespannen naar het computerscherm. In een andere ruimte zitten scholieren over hun huiswerk gebogen. Er heerst een ijverige stilte. "Hier kunnen ze rustig hun huiswerk maken. Er zijn naslagwerken en computers, faciliteiten die thuis vaak ontbreken. Vrijwilligers en stagiaires helpen desgewenst mee. Nu bestaat de mogelijkheid om twee dagen in de week huiswerkbegeleiding te krijgen, maar de vraag is zo groot dat we bezig zijn om het tot meer dagen uit te breiden. Bovendien kunnen ze als het werk af is iets leukers gaan doen: sporten, iets drinken en een babbeltje maken." Beneden staat de deur van de sportzaal al open. Er is nog niemand, alleen een enorme

schijnselen op een dag vertonen. "Niet omdat ze gek zijn, maar omdat ze zo nieuwsgierig zijn. Alles wat er in hun omgeving gebeurt, met hun familie, vrienden, op school en in de rest van de wereld pikken ze op. En de reactie volgt meteen. Tieners zijn volstrekt onvoorspelbaar." Hij geeft als voorbeeld de cursus *breakdance* die onlangs is begonnen. De docent had van tevoren een heel schema gemaakt: de eerste les dit, daarna dat... Na de tweede les moest hij constateren dat vrijwel het hele programma al was afgewerkt. Improviseren is dan ook het motto, want je bent maar al te geneigd om alles vanuit een volwassenenstandpunt te willen regelen.

"Ze groeien snel, dat besef je pas als ze na enkele weken afwezigheid van vakantie terugkomen. Ineens realiseer je je 'wat is die groot geworden'. Ineens zijn het geen tieners meer, maar jongeren. Dat is een enorme overgang, die ook om een totaal andere benadering vraagt. Jongeren zijn weerbaarder, je moet ze als volwassenen behandelen. Maar het zijn wel volwassenen die alles voor het eerst meemaken. Wij proberen deze jongeren de ondersteuning te bieden, de bagage mee te geven om de eigen talenten te ontwikkelen en uit het grote aantal mogelijkheden en kansen een eigen weg te kiezen."

Balci is bezorgd over de negatieve associaties die het begrip 'jongeren' de laatste tijd oproept. In De Pijp alleen al door de dood van Anja Joos en de problemen in de Van Woustraat waar jongeren buurtbewoners lastigvallen. "Dit tast hun zelfbeeld aan, ze

voelen zich ongewenst en dat moet niet. Laat vooral duidelijk zijn dat de overlast veroorzaakt wordt door ongeveer zestig jongelui, terwijl onze doelgroep bestaat uit 4000 tieners en jongeren. Ons project 'Routeplanner' is bedoeld voor jongeren die al ontspoord zijn, maar wij houden dit zoveel mogelijk gescheiden van alle andere activiteiten. Om te voorkomen dat jongeren die daar gevoelig voor zijn, contact zoeken en vervolgens afglijden. Natuurlijk moet er een oplossing voor de problemen komen, maar ons werk is er juist op gericht om te voorkomen dat

jongeren op straat rondhangen, spijbelen of zonder diploma de school verlaten."

Al in de achtste groep van de basisschool maken tieners daarom kennis met Cinetol. Ze krijgen er les in de vorm van workshops en ervaren op deze manier dat je je na schooltijd niet hoeft te vervelen.

"Een jaar geleden zijn we met een proefproject gestart op basisschool Het Mozaïek waarbij kinderen uit probleemgezinnen, waarvan de kans groot is dat ze ontsporen -je kunt zeggen de jongere broertjes en zusjes van de hangjongeren uit de Van Woustraat- een mentor krijgen. Deze mentor begeleidt hen tot en met het derde jaar van de middelbare

FOTO GERT MEIJERINK

school. De overstap naar een nieuwe school is altijd een belangrijke fase. Gaat het mis dan werkt dat jarenlang en misschien levenslang door. Op deze manier gaan we onderpresteren en schooluitval tegen. De mentoren, dat zijn gewone mensen met een goed ontwikkeld maatschappelijk bewustzijn en gevoel voor de leefwereld van tieners, krijgen vooraf een training en de prestaties worden tussentijds regelmatig besproken. Het is de bedoeling om dit project uit te breiden naar vier basisscholen, maar de financiering is nog niet rond en het plan ligt daarom voorlopig in de ijskast."

De nieuwe generatie

"Jongeren moet je verantwoordelijkheid geven. Ze willen bijvoorbeeld liever geen lidmaatschap van een sportclub waarbij je elke week op een vaste tijd op de training moet verschijnen en je wedstrijden spelen. Maar af en toe een toernooitje... Ja, dat is leuk. Wij zeggen dan: prima en wie organiseert het en hoe? Wie neemt contact op met wie? Terwijl ze samen plezier beleven, leren ze spelenderwijs zaken als op hun beurt wachten of respect hebben voor de minder getalenteerde." Boven op de kast achter de bar getuigt een indrukwekkende verzameling bokers, grote, kleine, goud- en zilverkleurige, van de behaalde overwinningen.

"O, dat is zo schattig," Balci slaat de handen ineen als hij het over de meidenhuiskamer heeft. "Daar staan een zithoek, een televisie en er is een keukentje waar ze hapjes kunnen maken of een pan soep. Vaak erg lekker, maar soms een faliekante mislukking. Dat verhoogt de pret alleen maar. Hier kunnen ze elkaar ongestoord ontmoeten. Zonder dat pa en ma met oren op steeltjes proberen een beetje mee te genieten of bezorgd de signalen proberen op te vangen. Ze hebben de vrijheid om te doen wat ze willen, kleding maken, televisiekijken en af en toe doen ze gewoon even helemaal niets."

Voor jongeren die al enige tijd zonder werk zitten of zonder diploma van school zijn gegaan, is er de klussendienst, een werkgelegenheidsproject. In de werkplaats kunnen ze timmeren, schilderen, met elektra omgaan of zich bezighouden met de groenvoorziening. 's Morgens om half acht moet je aanwezig zijn. Op die manier wen je weer aan een normaal dagritme, de omgang met collega's en de verantwoordelijkheid voor het geleverde werk. Aan het eind van de dag ruim je je spullen op en geef je elkaar een hand. Ben je die ochtend te laat gekomen dan werk je een half uur langer door. Dit is een intensief traject dat twee maanden tot een jaar duurt. 80% van de deelnemers vindt aan het eind een reguliere baan of gaat weer een opleiding volgen. Dat is een bijzonder goed resultaat. In de muziekstudio van Cinetol is het altijd druk. Degenen die een instrument bespelen komen er om te oefenen. Meestal stromen ze

dan na verloop van tijd door naar een echte band. Op dit moment is het digitaal componeren het populairst. "Iedereen wil het en iedereen kan het, zo lijkt het wel," zegt Balci. "Op het gebied van kunst en cultuur proberen we elk seizoen iets nieuws te bedenken. In de kerstvakantie hebben we workshops *streetdance* georganiseerd. Als afsluiting gaven de cursisten een demonstratie waarbij ook de meeste ouders aanwezig waren. Die keken hun ogen uit, verbaasd over wat hun kinderen in die korte tijd hadden geleerd."

Trots presenteert hij de cd en de videoclip die onlangs zijn gemaakt. 'Respect' luidt de titel van het nummer waarin rechtvaardigheid en waardigheid de thema's zijn. Al draagt de een 'n baseballpet en de ander een hoofddoek, de nieuwe generatie, zoals ze zichzelf noemen, heeft respect voor elkaar. "Maanden zijn ze er mee bezig geweest, met de tekst, muziek en de hoes voor de cd en dvd. Voor de clip hebben maar liefst 60 jongeren auditie gedaan. Professionele technici werkten vervolgens belangeloos mee aan de opnamen. En het resultaat is ernaar. Op alle VMBO-scholen is de videoclip vertoond en de cd is op de lokale radiostations te horen. Eigenlijk is het jammer dat we hem niet commercieel kunnen uitbrengen," mijmert Balci, "de kwaliteit is zo goed."

Respect

De buurt had twee jaar terug bedenkingen tegen de komst van het activiteitencentrum. Tot die tijd was Cinetol een buurtcentrum voor volwassenen. Kon dat niet zo blijven? "We komen de bezwaren wel enigszins tegemoet. We proberen een balans te vinden. 's Ochtends zijn er bijvoorbeeld geen activiteiten en dan worden de computers en lokalen niet gebruikt. Daarom kunnen er op dat tijdstip taal- en computerlessen gegeven worden, in veel gevallen aan de ouders van de kinderen die hier later op de dag komen. Ze zien nu tegelijkertijd waar hun kinderen naartoe gaan en welke mogelijkheden wij hun kunnen bieden. Voor ons snijdt het mes dus aan twee kanten. Mensen denken wel eens, jongerenwerk dat kan ik ook. Je hebt een ruimte, de faciliteiten en vervolgens doe je maar wat. Zo eenvoudig ligt het natuurlijk niet. Je moet het vertrouwen van de jeugd zien te winnen," benadrukt Balci, "en daarbij moet je je steeds blijven afvragen hoe ga ik met dat vertrouwen om."

MARGA VAN WOERKOM

Respect: recent cd - project van Cinetol

boksbal hangt, vuurrood en uitdagend, te wachten. Het kickboksen, bij zowel jongens als meisjes razend populair, gaat zo dadelijk beginnen...

Tieners en jongeren

"Het mooie aan dit werk is," aldus Balci, "dat je de jeugd gedurende de hele puberteit meemaakt. Je kunt onze doelgroep in tweeën delen: tieners vanaf 11 tot 16 jaar en jongeren van 16 tot zo'n 23 jaar oud. Er is een groot verschil tussen die twee. Tieners barsten van de ideeën, maar ze kunnen die nog niet realiseren." Balci noemt een Engels wetenschapper die beweert dat tieners wel 1000 gestoorde ver-

Jongerenactiviteitencentrum Cinetol
Tolstraat 182
1074 VM Amsterdam
020-6732451
postbus@jongerenwdepipj.demon.nl

Krakers kraken Bakker

Op zondag 15 februari hebben Kraakgroep de Pijp en Werkgroep Wonen de Pijp een aantal leegstaande woningen aan de Henrick de Keijserstraat gekraakt. Deze woningen zijn eigendom van de beruchte speculant G.W. Bakker. Deze heeft een plan ontwikkeld om van de 60 aanwezige huurwoningen in dit stuk straat 34 koopwoningen te maken. De zittende huurders moeten verhuizen en kunnen na de verbouwing terugkomen als koper. Uit een enquête onder de bewoners blijkt dat veruit de meerderheid niet wil vertrekken. Ook blijkt dat maar weinig mensen willen of kunnen kopen.

Bakker is al twee jaar bezig om deze woningen leeg te krijgen. Om dit te bespoedigen verstrekt hij onjuiste informatie om de bewoners onder druk te zetten en probeert hij bewoners en stadsdeelbestuur tegen elkaar uit te spelen. Huurders die weigeren dreigt hij met een gang naar de rechter om ontruiming af te dwingen. Het argument hiervoor is 'dringend eigen gebruik'. Een juridische term die betekent dat hij iets met zijn panden wil gaan doen waarbij volgens hem zijn belang boven dat van de huurder staat. Hij moet dit dan door de rechter laten toetsen.

Sinds twee en een half jaar worden er tijdelijke huurders in de leeg gekomen woningen geplaatst. Deze tijdelijke huurders hebben geen recht in dit soort procedures. Hierdoor wordt de positie van de vaste huurders uitgehold. Zoals eerder vermeld wordt bij processen betreffende ontruiming voor dringend eigen gebruik ook de mening van andere bewoners meegenomen. Wij zijn van mening dat het stadsdeel en de Dienst Wonen nooit hun medewerking hadden mogen verlenen aan het verstrekken van de vergunningen voor tijdelijke verhuur. Temeer daar de vergunningen zijn afgegeven toen de plannen nog lang niet concreet waren. Het plaatsen van tijdelijke huurders is misbruik maken van de woningnood en de slachtoffers daarvan. Een tijdelijke huurder krijgt een contract van maximaal twee jaar, heeft geen recht op vervangende huisvesting en betaalt tot 80% van de maximum huur voor een woning die vaak al heel lang niet meer onderhouden is. Dit terwijl de vaste huurders na huurverlagingsprocedures vaak maar 40 tot 60% van de maximum huur betalen.

De overheid heeft besloten dat een groot deel van de sociale huurwoningen verkocht moet worden. Dat dit niet haalbaar is blijkt uit de hoeveelheid leegstaande woningen die te koop staat. Woningbouwverenigingen De Key en Rochdale hebben al een hoeveelheid woningen die te koop stonden weer in de reguliere verhuur gedaan. Het Oosten en de Algemene Woningbouwvereniging hebben aangegeven dit ook van plan te zijn. Huurders blijken niet geïnteresseerd in het kopen van hun woning omdat hun lasten dan vaak ruim verdubbelen en door de enorme prijzen op de huizenmarkt zijn er voor de woningen ook geen andere kopers te vinden. Het kadaster meldde eind 2003 dat de verkoop van woningen met 5,2 procent was gedaald ten opzichte van 2002 en steeg de gemiddelde prijs van een woning met 2,8 procent.

Volgens de Nederlandse Vereniging van Makelaars was in oktober 2003 het aantal te koop staande woningen verdubbeld ten opzichte van het jaar daarvoor. De laatste weken berichten de kranten dat er een stijging is bij de gedwongen verkopen, omdat de lasten niet meer gedragen kunnen worden. Uit het laatst gehouden Woningbehoefte Onderzoek (2002) blijkt dat door de economische recessie de vraag van woningzoekenden is verschoven van koop- naar huurwoningen.

Wij eisen dat G.W. Bakker afziet van zijn plannen, de woningen direct opknaapt, weer in de verhuur doet en de tijdelijke huurders een normaal contract voor onbepaalde tijd verschaft.

Wij eisen van het stadsdeel dat het zich houdt aan de belofte om niet mee te werken aan gedwongen uitplaatsing, de Dienst Wonen adviseert de tijdelijke verhuur vergunningen in te trekken (waardoor de tijdelijke huurders vaste huurders worden) en G.W. Bakker onder druk zet zijn panden op te knappen. Verder zou het stadsdeel moeten stoppen met het afgeven van splitsingsvergunningen. Omdat de krapte op de woningmarkt alleen maar toeneemt, valt het huidige beleid niet te verdedigen. Het stadsdeel zou op moeten komen voor de belangen van bewoners en het door Den Haag en de Centrale Stad opgelegde beleid moeten aanvechten.

Kraakgroep de Pijp
Werkgroep Wonen de Pijp

FOTO'S: THOMAS SCHLUPER

15 februari 2004

Verklaring Zuid- en Pijpbelangen

De wijkpartij Zuid- en Pijpbelangen is solidair met de actie van Werkgroep Wonen de Pijp waarbij 6 woningen van Gerard Bakker in de Henrick de Keijserstraat zijn gekraakt.

Gerard Bakker wil de woningen in deze straat samenvoegen en verkopen. Hiervoor moeten de huurders gedwongen verhuizen. Sommige woningen zijn al tijdelijk verhuurd, en de woningen die leeg stonden zijn nu dus gekraakt. Zuid- en Pijpbelangen heeft zich altijd verzet tegen het huidige volkshuisvestingsbeleid, waarbij betaalbare huurwoningen worden verkocht en/of samengevoegd.

Er is een groot gebrek aan betaalbare huurwoningen waarvoor in Amsterdam al een wachttijd bestaat van 11 jaar. Het is sociaal gezien maatschappelijk onaanvaardbaar dat een eigenaar als Gerard Bakker huurders gedwongen wil

laten verhuizen. De bewoners waaronder verscheidene ouderen hebben geen rust meer. De sloopvergunning voor deze panden die bouwtechnisch gezien nodig is, is ingetrokken, omdat er geen samenvoegingsvergunning is aangevraagd. Samen met bewoners blijven wij alert op de komende stappen die Gerard Bakker gaat nemen.

Deze kraakactie is een ondersteuning voor de bewoners van dit complex, en voor de strijd voor behoud van betaalbare huurwoningen in het algemeen.

Stadsdeel Oud Zuid vindingrijk in omzeilen huurwetgeving

FOTO'S GERT MEIJERINK

Het stadsdeel Amsterdam Oud-Zuid blijkt in zijn rol van verhuurder zeer vindingrijk als het gaat om het omzeilen van de huurwetgeving. Tijdelijke huurders in het zgn. 'Sweelinckblok' kregen onlangs een op het eerste oog lucratieve aanbieding: met ingang van 1 februari 2004 zijn zij geen huur meer verschuldigd, als zij hun huurcontract inwisselen voor een 'gebruikerscontract'. Door het ondertekenen van het nieuwe contract doen bewoners echter afstand van al hun rechten en kunnen zij op ieder moment uit hun huis worden gezet.

In de jaren negentig is het stadsdeel eigenaar geworden van een bouwblok aan de 2^e Sweelinckstraat 3 en 5, St. Willibrordusstraat 72 t/m 76 en Ceintuurbaan 356 t/m 364 in De Pijp. De locatie staat op de nominatie om te worden gesloopt. In 2002 zijn er nieuwbouwplannen ontwikkeld, maar deze bleken financieel onhaalbaar. De sloopdatum is daarom voor onbepaalde tijd vooruit geschoven.

Tijdelijke huurcontracten

Het stadsdeel heeft een deel van de woningen tijdelijk verhuurd, in afwachting van de daadwerkelijke sloop. Het tijdelijk verhuren van woonruimte is echter aan strenge regels en voorwaarden gebonden. Een tijdelijke huurder heeft immers maar beperkte huurbescherming en de wetgever wil voorkomen dat van deze zwakke rechtspositie misbruik wordt gemaakt. Zo is tijdelijke verhuur in principe alleen mogelijk als hiervoor een duidelijke, dringende reden bestaat en het moet gaan om een concrete, afgebakende periode. Bovendien is een vergunning nodig van de Dienst Wonen.

Het komt soms voor dat de reden die aanvankelijk tot tijdelijke verhuur heeft geleid niet binnen een redelijke termijn wordt gerealiseerd, bijvoorbeeld omdat de sloop van het pand steeds wordt uitgesteld. Het kan dan gebeuren dat de termijn van de vergunning verstrijkt terwijl de tijdelijke huurder nog in de woning woont en er ook nog geen zicht op is dat op korte termijn gesloopt wordt.

De Dienst Wonen is er zeer duidelijk over wat er in dat geval met de positie van de tijdelijke huurder gebeurt. De 'uitvoeringsinstructie' van de dienst zegt hierover: "De tijdelijke huur eindigt bij het aflopen van de geldigheidsduur van de vergunning. Indien de tijdelijke huurder de woning niet tijdig heeft verlaten dient de verhuurder te zorgen voor de ontruiming van de woonruimte. Indien de verhuurder op dat moment geen spoedeisend belang kan aantonen voor het opzeggen van de tijdelijke verhuurovereenkomst (de plannen op grond waarvan de tijdelijke verhuur werd toegestaan worden niet uitgevoerd of zijn uitgesteld), gaat de tijdelijke verhuur privaatrechtelijk over in een verhuur voor onbepaalde tijd."

Truc met gebruikerscontracten

Nu de sloopplannen van het stadsdeel al meerdere malen uitgesteld zijn, betekent dit dat de juridische basis van het stadsdeel om de woningen tijdelijk te verhuren aan het afbrokkelen is en wellicht al niet meer aanwezig is. Mogelijk zijn

de tijdelijke huurovereenkomsten van rechtswege inmiddels overgegaan in overeenkomsten voor onbepaalde tijd. Dat zou betekenen dat het stadsdeel moet zorgen voor vervangende huisvesting als het daadwerkelijk komt tot sloop van het bouwblok.

Om dit laatste te voorkomen heeft het stadsdeel de bewoners onlangs een 'gebruikersovereenkomst' aangeboden (ook wel 'anti-kraak-contract' genoemd). Op basis van een dergelijke overeenkomst hebben zij geen enkel huurrecht en hoeven om die reden dus ook geen huur te betalen. In feite koopt het stadsdeel de huurrechten hiermee af. Het stadsdeel voorkomt hiermee dat bewoners een stevige rechtspositie verwerven en hen dus mogelijk vervangende woonruimte moet aanbieden. Inmiddels hebben zich bij het Wijkcentrum Ceintuur bewoners gemeld die zich misleid voelen door het stadsdeel en niet zullen ingaan op het 'aanbod'. In dat geval blijft de oude huurprijs verschuldigd en kan men zich op het standpunt stellen dat sprake is van een normale huurovereenkomst voor onbepaalde tijd. Indien het stadsdeel het daar niet mee eens is zal het juridische actie moeten ondernemen op het moment dat het daadwerkelijk tot sloop komt. De kans dat het stadsdeel een dergelijke procedure wint wordt kleiner naarmate de sloopdatum verder vooruit wordt geschoven.

Het Wijkcentrum Ceintuur heeft de bewoners inmiddels geïnformeerd over het voorgaande maar vreest dat veel bewoners al getekend hebben. Het wijkcentrum zal de gang van zaken bij het stadsdeel aan de orde stellen. Het stadsdeel heeft immers verzuimd bewoners volledig te informeren over de consequenties van het ondertekenen van het nieuwe contract. Tijdelijke huurders die alsnog van de 'gebruikersovereenkomst' af willen moeten hiertoe in de gelegenheid worden gesteld. Het stadsdeel dient zich te conformeren aan de regels en de geest van de huurwetgeving waar het gaat om het tijdelijk verhuren van woonruimte.

GUIDO ZULSTRA

vrijwilligers woonspreekuur

In Oud Zuid bestaan drie spreekuren waar mensen terecht kunnen met hun vragen over wonen en huren: Buurtcentrum Lydia (Roelof Hartplein) op maandagavond, Buurtcentrum Cascade (Schinkelbuurt) op maandagavond en Wijkcentrum Ceintuur (De Pijp) op donderdagavond. Wijkcentrum ZuidWest wil ook een spreekuur op gaan zetten en wel op de dinsdagavond.

U zult als vrijwilliger de bezoekers van het spreekuur hulp bieden met hun vragen over met name splitsen van panden, huurverhoging, onderhoud en renovatie.

Wat kunt u van ons verwachten?

- (Bij)scholing op het gebied van wonen en huren en gesprekstechnieken.
- Meelopen met de spreekuren alvorens zelfstandig aan de slag te gaan.
- Begeleiding op de spreekuuravond.

Informatie:

Iedje Coenen, telefoon: 020 - 6793877, e-mail: woonspre@dds.nl

FOTO GERT MEIJERINK

Help Vredespijp(panden) te behouden!

Ja, ik ben tegen sloop van de Vredespijp(panden)!

Naam

Adres

Handtekening

Eigenaar Vredespijp Van der Meer en dochter

Uitknippen en opsturen naar

De Vredespijp, le Van der Helststraat 5 t/m 11 1073 AA Amsterdam

De huismus is in gevaar!

Door gebrek aan voedsel en woonruimte is het aantal huismussen de afgelopen jaren dramatisch afgenomen. Deze afname was in 2001 aanleiding voor een onderzoek waaraan u kon meehelpen door de huis-aan-huis verspreide waarnemingskaarten ingevuld aan ons terug te sturen. U hebt dat massaal gedaan en vaak ook aanvullende informatie op de kaart of envelop gemeld. Al uw waarnemingen zitten nu eindelijk in de computer en in het voorjaar hopen wij de onderzoeksresultaten in de Pijkrant te publiceren. Voor nu alvast een voorbeeld van wat u ons zoal schreef:

"...Intelligente mus"

"In het voorjaar en begin van de zomer van 2001 ben ik de mussen blijven voeren met gekookte rijst en zaad. Hierdoor is de mussengroep in mijn tuin gebleven en zelfs gaan broeden. Tot mijn grote vreugde zag ik hoe de ouders hun jongen voerden met gevangen insecten, voor de broodnodige eiwitten die jonge vogels nodig hebben en zelf het strooivoer aten. De mus is dus intelligenter dan wij denken."

Tips om de huismus te helpen:

- Klop uw tafelkleed buiten uit en maak zo de huismus blij met uw broodkruimels. Bij voorkeur op een vaste plaats en tijdstip.
- Voer de huismussen het hele jaar met speciaal vogelvoer, 's winters aangevuld met vetbollen en pinda netjes. Huismussen lusten ook graag rijst, en trosgierst.
- Geef de huismus weer onderdak. Maak de onderste rij dakpannen weer toegankelijk, verwijder even tueel gaas of isolatiemateriaal. U

kunt ook speciale mussenpannen op uw dak plaatsen, minimaal 5 op ongeveer een meter van elkaar. Of hang speciale mussenpotten of nestkasten tegen uw woning of schutting. Minstens drie op een meter van elkaar.

- Hebt u een tuin, plaats dan een heg of laat een klimop tegen uw gevel groeien.

Wist u dat:

- Huismussen meer dan 3.100 veertjes hebben?
- Jonge mannetjes qua uiterlijk op volwassen vrouwtjes lijken?
- Ze niet lopen maar hippen?
- De huismus gemiddeld 38,5 km p/u vliegt en wel 50 km p/u kan halen?
- Het nest in de winter als slaapplek wordt gebruikt?
- Huismussen niet verder dan 1 km van hun nest vandaan voedsel halen?
- Ze in groepjes leven
- En als ze eenmaal weggetrokken zijn vanwege gebrek aan voedsel en woonruimte, ze niet meer terugkomen?

Bron: Vogelbescherming Nederland.

NORA ESSENSTAM

Tweede gebruik:

vitrinekastje

Thea Dammen, actief medewerkster van het natuur- en milieuteam De Pijp, trof een half jaar geleden op weg naar haar werk in de Ferdinand Bolstraat dit vitrinekastje aan.

FOTO GERT MEIJERIK

Th ea: 'Ik zag hem 's ochtends toen ik naar mijn werk liep bij het vuilnis staan bij een Surinaamse kapperswinkel voor de deur. Hij is gemaakt van plexi-glas en wordt gebruikt als etalagemateriaal. Ik dacht: Wat een mooie vitrine! Ik wilde de vitrine eigenlijk meteen van de straat meenemen, maar hield mezelf in en sprak mezelf eerst vermanend toe: 'Hè Thea, hou nou eens op met die rotzooi!' Maar toen ik op mijn werk kwam, zat het vitrinekastje al in mijn geestesoog en ik ging terug, net toen de vuilniswagen er aan kwam. Ik pakte het op - het is loodzwaar, ik sleepte me een ongeluk - en droeg het naar mijn werk in het Wijkcentrum Ceintuur. Daar zette ik het naast mijn bureau neer en het paste precies! Het heeft de perfecte afmetingen. Daar kon ik precies de leuke dingetjes in kwijt, die ik in de loop van de tijd van

mensen heb gekregen of gevonden. Bij het schoonmaken van de watertuinen vinden we nog wel eens dingen, zoals een flesje met een briefje erin van een scholier.

Wat je in het vitrinekastje zoal ziet?

Moet je kijken:

1 gierzwaluw van hout, gekregen van een vrijwilliger; 1 opgezette boommarker, gevonden in kraakpand door de krakers; 1 bosje uitgebloeide sneeuwklodjes, gekregen van een buurtbewoner nadat we hem geholpen hadden om de beschimmelde perenboom in zijn tuin te bespuiten met natuurvriendelijke bestrijdingsmiddelen; 1 oud pakje Old Toad sigaretten, gevonden en bewaard, omdat ik het plaatje van die oude pad zo leuk vind; 1 fles Scaranto wijn, gekregen na een lezing, staat er zolang in geparkeerd; 1 opgezette mus, omdat ik me bezig houd met de afnemende mussenstand en er een buurtproject over georganiseerd heb in 2001; 1 pakje stokrozen-zaden 'van Vincent', een buurtbewoner met een geveltuintje die de zaden kwam brengen, die hij op straat had geoogst; 1 aansteker met de beeltenis van een blote dame met de handen op haar heupen, gevonden bij het schoonmaken van de watertuinen in de Boerenwetering; 1 peper-en-zout vaatje in de vorm van paddestoelen, gekregen op mijn verjaardag; 1 Hongaarse munt met op kop de afbeelding van een gierzwaluw; 3 in zilverpapier verpakte chocoladekikkers, er in gelegd door het dochttertje van een collega.'

SANDRA VAN BEEK.

Vrijwilligers watertuinen in het zonnetje gezet

Normaal gaat de vrijwilligersploeg van de watertuinen elke eerste zaterdag van de maand aan de slag met de schoonmaak, maar deze keer kregen we een paar dagen voor die geplande dag een geheimzinnig telefoontje van een lid van D66.

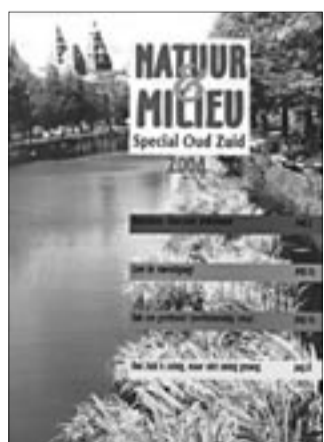
"Of het niet mogelijk was de schoonmaakdag een keer een weekje te verschuiven, want dan zouden we een verrassing krijgen."

Zo gezegd, zo gedaan en op zaterdag 14 februari, Valentijnsdag, verscheen tegen half elf een grote delegatie D66'ers inclusief wethouder Joep Blaas op de koffie met een enorme chocoladetaart en een pittige cheque. Met deze Valentijnsactie wilden de leden van D66 hun waardering laten blijken voor een van de langst lopende zelfbeheerprojecten binnen ons stadsdeel. Al sinds 1996 worden de watertuinen één keer per maand met een ploeg van zo'n tien mensen vanuit drie bootjes schoongemaakt. Tussendoor vissen sommigen van hen nog vanaf de kant met speciale apparatuur allerlei troep op, met als enige beloning koffie met koek vooraf en een stevige boterham na afloop. Gezelligheid is daarbij erg belangrijk of, zoals één van de vaste vrijwilligers opmerkte: "Iedereen vindt het zo goed wat we doen, maar ik vind het gewoon leuk!"

THEA DAMMEN

Rectificatie N&M Special Vogels voeren: het hele jaar door

Op het artikel over vogels voeren: het hele jaar door, heeft de redactie verscheidene reacties gekregen. Zo schreef mevrouw M. Nagel ons dat pinda's voeren in het broedseizoen dodelijk kan zijn voor jonge vogeltjes. En zij heeft groot gelijk dat zij ons op de vingers tikt. Jonge vogeltjes krijgen alleen de

eerste paar dagen insecten van hun ouders maar moeten daarna 'met de pot meeeten'. Zij krijgen dan stukjes zaden en vetbol gevoerd, dat kunnen zij wel verteren. Maar pinda's zijn te zwaar voor hun spijsvertering en daaraan kunnen zij sterven. Ook komt het wel voor dat jonge meesjes stikken in een te groot, glad en vet stuk pinda. Dus in het broedseizoen (vanaf eind maart tot begin september) geen pinda's voeren.

Sommige mensen zijn bang dat het voeren van vogels ratten aan zal trekken. Ik kan u verzekeren dat dit niet het geval hoeft te zijn als u de volgende tips volgt:

• Leg geen hele boterhammen of broden op de grond; hier hebben de kleine vogels niets aan, alleen de stadsduiven en meeuwen zijn in staat om daar stukjes vanaf te halen en juist deze vogels hebben geen voedselhulp nodig.

• Gebruik indien mogelijk een voedertafel en maak deze regelmatig schoon.

• Leg het juiste voer 's morgens op een vaste plaats; de vogeltjes hebben na een kille nacht honger en kunnen dan snel hun batterij weer opladen.

• Leg kleine hoeveelheden voer neer; beter 2x een beetje voeren ('s morgens en in de vroege middag), dan in een keer een hele berg.

• Voer zo veel of zo weinig dat de vogels het gedurende de dag allemaal opeten; zo blijft er niets liggen dat 's nachts ongedierte aan kan trekken.

• En in het broedseizoen absoluut geen pinda's voeren.

Wat u welke vogel voert en waar, kunt u allemaal nalezen in de Natuur & Milieu Special op pagina 22.

Bron: Vogelbescherming Nederland

NORA ESSENSTAM

'Geveltuintendag' op zondag 25 april

Op 25 april is er de jaarlijkse geveltuintendag voor de hele Pijp. Deze wordt georganiseerd door de vrijwilligers van de Werkgroep Geveltuinten De Pijp en vindt plaats rondom het Wijkcentrum Ceintuur in de Gerard Doustraat 133.

Wilt u uw nieuwe geveltuintje inrichten of uw oude een onderhoudsbeurt geven dan kunt u op die zondag terecht voor de gratis tuinaarde en snoei- en plantadvies. Tevens kunt u op deze dag voor een klein bedrag een plantenpakket kopen en kunt u zaden, stekjes of planten weggeven of ruilen. Nieuwe tuin- en klimplanten kunt u kopen op de groenmarkt. Er zijn ook activiteiten voor kinderen en er is koffie en thee. U bent van harte welkom op de 'Geveltuintendag' op zondag 25 april!

- 10.00 - 15.00 uur: aanleg van nieuwe geveltuinten
- 10.00 - 15.00 uur: informatiemarkt en planten verkoop
- 11.00 - 15.00 uur: kinderprogramma
- 12.00 uur: lunch en soep voor vrijwilligers

Mocht u verder nog vragen hebben of willen meehelpen op de dag zelf bel of mail dan Gaby Steindl, 400 45 03, werkgroep.geveltuinten@wijkcentrumceintuur.nl.

Meer informatie?

In de Natuur & Milieuspecial 2004 vindt u allerlei praktische informatie over de aanleg van de geveltuint en de geveltuintendag.

De Kunstzaak is nu het kindje van Renavals Ronald Koster

Wat bezielde Renaval om in de Kunstzaak te stappen?

“Renaval was vanaf het begin bij de Kunstzaak betrokken. We hielpen oprichter de Pijp Ontwikkelingsmaatschappij (POM) het van de grond te krijgen. De POM heeft het later ook goed gedaan. Er was alleen één vervelend aspect: het Stadsdeel en anderen droegen bij aan de exploitatie van het gebouw en aan de activiteiten. Door deze verbrokkeling was het niet meer duidelijk wat door wie gedaan werd.

FOTO GERT MEIJERINK

Op dat moment dacht Renaval: we komen er weer bij, maar dan wel onder onze vlag en met een iets andere filosofie. We vinden het een belangrijk en laagdrempelig instituut, maar er zal steeds een betalende partij moeten zijn. Ons training- en coachingproject wordt betaald door Economische Zaken en Cultuur. Daardoor kunnen wij het werk doen en kost het de kunstenaars heel weinig. Hoewel we al veel klanten hebben, stoppen we er zelf nog steeds veel geld in. Laat één ding in ieder geval helder zijn: degene waar we het voor doen is de kunstenaar, of liever de culturele organisaties. (uitleg) De Kunstzaak zal, als het aan ons ligt, op den duur niet meer op zich zelf staan. Er zal in den lande een soort keten van Kunstzaken kunnen ontstaan. Dat is onze filosofie.

De Kunstzaak gaat me aan het hart. Ik zie er nog steeds de potentie van in. Belangrijk is dat je je goed positioneert en dat je laagdrempelig blijft. Kunstenaars moeten wel het gevoel hebben dat de Kunstzaak er voor hen is.”

Hoe weten jullie wat de kunstenaar wil?

“Dat vragen we soms direct. Dan gaan we om de tafel zitten met een groep kunstenaars of met een culturele organisatie om na te gaan wat hun wensen of eisen zijn. Allemaal in het licht natuurlijk van zakelijkheid en zakelijke ondersteuning.

“Wel een beetje lastig, want dé kunstenaar bestaat niet.

“Precies, die is er niet, dus je moet heel goed segmenteren. We

kijken heel goed hoe die doelgroep in elkaar zit, die men daarbinnen wil en daar wordt een plan uit getrokken. En dat wordt dan aangeboden aan iemand die het zou willen betalen.”

De kunstenaar kan dus komen met allerlei vragen, maar hoe weten jullie wat de kunstenaar moet doen om met die vraag aan de gang te gaan?

“Dat is een stuk ervaring. Ik heb bedrijfsbestuurskunde en filosofie gestudeerd in Enschede en vanaf het eerste moment ben ik in de culturele sector terechtgekomen. Je moet bedrijfsmatig denken koppelen aan hun ideeën. Ik wil discussies voeren als waar wil je als kunstenaar heen; waar wil je over vijf jaar staan; is daar een bepaald pad voor uit te stippelen; wat zijn de valkuilen die je tegen kunt komen. Wat zou je allemaal moeten weten of kunnen om er voor te zorgen dat je zo dicht mogelijk bij dat pad blijft. We willen er alles aan doen om de kunstenaar enig zakelijk inzicht te geven. Dat ze niet later kunnen zeggen: had ik die kans toen maar gegrepen.”

Netwerken, doen jullie daar ook wat mee, want dat is een vak op zich.

“We beïnvloeden wel het netwerken. We organiseren een kunstenaarscafé waar kunstenaars en bevolking bij elkaar komen. We promoten dat, maar of dat een echt product is denk ik niet. Het is meer een zijdelings effect.”

Ik kan me voorstellen dat de een kunstenaar een netwerk het liefst voor zichzelf houdt wat betreft kopers en opdrachtgevers.

“Natuurlijk en dat is logisch, maar je kunt er wel voor zorgen dat je ze stimuleert om deel uit te maken van netwerken en ze introduceren. Eén kant van de zaak is om de kunstenaar en culturele organisatie zakelijk te begeleiden. Een andere kant is het verruimen van de markt. 5 tot 10 % kan in principe leven van zijn culturele productie. De andere 90% komt niet boven dit maaiveld uit en moet er dingen bij doen. Marktverruiming is zorgen dat er distributiekanaalen komen voor om het even welke kunstvorm. Daar ligt een taak voor de Kunstzaak. Daarnaast is het noodzakelijk om andere capaciteiten bij culturele organisaties en kunstenaars aan te snijden.”

“Als we het bedrijfsleven weten te vinden voor het inzetten van creativiteit, dan hebben we daarmee de kunstenaar geholpen aan marktverruiming. Je moet blijven kijken naar eventuele nieuwe markten. Ik weet bijvoorbeeld dat een partij bezig is met kunstenaars en reïntegratie. Zij werken veelal met gedetineerden en laten hen op een leuke of bijzondere manier wennen aan de buitenwereld. Daar heeft justitie veel geld voor over. Zoiets moet je natuurlijk liggen.

Je moet dus gaan segmenteren. Je moet heel goed kijken naar het individu, wat ligt die persoon het beste en die matchen wij dan. Het is de bedoeling dergelijke bemiddeling ook vanuit de Kunstzaak te doen.”

Waarom worden er geen exposities meer georganiseerd?

“Dat is geen onderdeel meer van de nieuwe opzet van de Kunstzaak. Er zullen intern wat verhuizingen plaats vinden. Waar het kantoor van de Kunstzaak nu zit, wordt verhuurd aan een aan kunst gerelateerde instelling en onze administratie gaat naar de ruimte waar voorheen de expositieruimte was. De informatieruimte annex leslokaal en de raamvitrine blijft beschikbaar voor het tentoonstellen van werk. Kunstenaars kunnen zelf met de vraag komen en richten dat dan zelf in. Het ligt niet in onze lijn om dat soort dingen nog te organiseren. Maar als er iemand is die zich daar hard voor wil maken en voor één of meerdere jaren een gevuld programma kan leveren, prima, laat maar komen.”

Hoe staat het met de website?

“Die was al opgezet door een kunstenaar. De site hebben wij wel overgenomen, maar niet de bouwer er van. Nu doen we het zelf. Hij is mooi, maar er moeten nog dingen verbeterd worden, maar daar moeten we de middelen voor hebben, iemand moet dat betalen. We hebben een lopende trein overgenomen en je moet niet weggooien wat je hebt, maar je moet ook niet ineens alleen maar nieuwe dingen willen doen.”

Ik lees dat het training- en coachingproject maar tien cursisten per jaar omvat. Is dat niet wat weinig?

“Dat is gedeeltelijk waar. We hebben van EZ een budget gekregen voor maar tien mensen. In het eerste jaar hebben dan ook mensen af moeten wijzen. Vol is vol. Misschien hadden het er wel 20 of zelfs 30 per jaar kunnen zijn. Bij het volgende gesprek met EZ kunnen we duidelijk aantonen hoeveel groter de behoefte is geweest. Die gesprekken zijn al gaande. Doel is om in totaal 40 tot 50 kunstenaars op te leiden in een periode van drie jaar. Dat is beslist niet weinig, als je bedenkt dat we ze blijven volgen. Van dat training- en coachingproject alleen kunnen we natuurlijk niet bestaan, dus we moeten sowieso iets met creativiteit in bedrijven doen. Tot nu toe wordt het allemaal alleen nog door de Gemeente Amsterdam, Economische Zaken en Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling betaald. We gaan ons erop richten het veel breder te maken. Misschien gaan we zelfs wel in andere landen projecten organiseren. De toegevoegde waarde van ons project zit in het blijven volgen van de mensen. De kracht van de Kunstzaak nu zit in het individueel en in groepsverband te coachen, zodat je een groep mensen krijgt die elkaar ook blijft steunen. Dat is heel essentieel.”

GEPEK ANDRINGA

Vervolg van achterpagina

Blauwdruk

In het jaar daarop overhandigde Van Langen, inmiddels voorzitter van het wijkcentrum, aan wethouder Jeugdzaken Rudy van de Velde het eerste exemplaar van de ‘Blauwdruk voor de sociaal-culturele voorzieningen in De Pijp’ (zie afbeelding 6). Een opera komt daar niet in voor, wel onder meer een buurttheater, het Ceintuurtheater (zie afbeelding 2). Wellicht markeert het verschijnen van de Blauwdruk bij de gemeente ook de definitieve omslag in het denken over een opera in De Pijp, want twee jaar later wordt dit idee roemloos ten grave gedragen, middels een raadsbesluit. De opera komt definitief op het Waterlooplein. En? Groot feest, gejuich, iedereen de straat op? Nou nee. De altijd heldere, meestal adequate, maar af en toe ook met een toontje behepte Pijpkrant doet het nieuws min of meer af op pagina 3. Toch was het een historisch besluit, want met het niet bouwen van de opera in De Pijp werd ook een periode afgesloten, onder meer van de emancipatie van het wijkcentrum zelf. Het heeft zich in die periode een plek onder de bevolking van De Pijp weten te veroveren

en zich weten op te werpen als gesprekspartner van de overheid met als doel die bewoners in staat te stellen invloed uit te oefenen op hun woon- en leefomgeving. En tenslotte, met de nieuwe democratische wind in de rug, het weten om te keren van de tendens om van de Pijp een nieuwe city te maken.

Van Agt

Het Okura, not amused zoals gezegd, krijgt en grijpt haar kans tijdens het bezoek van de toenmalige premier Van Agt aan Japan. Van Agt is zo goed niet of hij moet Okura compensatie aanbieden. Dat gebeurt in de vorm van een ‘geldelijke tegemoetkoming’ en van de toezegging dat een deel van het Oude Rai-terrein voor commerciële doeleinden wordt bestemd. Het wijkcentrum is woest om dit zoveelste politieke onderonsje, maar kan niets uitrusten.

De acht miljoen

Er kan pas echt gebouwd worden als het ministerie van CRM vier miljoen gulden beschikbaar stelt. De gemeente doet daar nog eens vier miljoen bij. Ze zijn bedoeld voor de bouw van buurtvoorzieningen

in zowel de Spaarndammerbuurt, als in De Pijp. Van Langen wil meer tijd aan de realisering van de plannen besteden en treedt bij het wijkcentrum in dienst als ‘administratief medewerker’. In de onderhandelingen met de Spaarndammerbuurt sleept De Pijp vijf miljoen gulden uit het vuur. Op de wijkraadsvergadering dient de definitieve keuze gemaakt te worden uit de plannen die in de blauwdruk worden opgesomd. Voor wat betreft het Oude Rai-terrein, kiezen de bewoners voor het realiseren van een kinderboerderij, een tienercentrum, een medisch centrum en een kinderdagverblijf. Dit moet komen naast de reeds geplande sporthal, verzorgingstehuis (wat d’Oude Raai gaat worden), woningbouw en, natuurlijk, bedrijfsruimten van Okura. Als in 1983 het zo gewenste kindje van Van Langen wordt opgeleverd, het kinderdagverblijf, besluit hij naar de functie van directeur te solliciteren. Hij wordt één van de drie directeuren.

‘Amsterdam ... fietst!!’, 1977, 41 x 28,5 cm. Jaap van Langen als actievoerder.

Onderschriften:

1. Jaap van Langen, directeur Buurthuis De Pijp, 1970 – 1979, bestuurslid wijkcentrum Ceintuur 1971 – 1979, (waarvan voorzitter 1977 – 1979), administratief medewerker wijkcentrum Ceintuur 1979 – 1983.
2. Poster voor ‘Ceintuurtheater’, 69 x 43,5 cm, eind jaren zeventig.
3. ‘Wat bouwen we op het Oude Rai-terrein’, tentoonstellingsposter, 71 x 50 cm, 1980.
4. Poster wijkraadsvergadering over de opera, 17 november 1976, 61 x 43 cm.
5. ‘Over de acht miljoen’, illustratie cover Pijpkrant, februari 1979.
6. Jaap van Langen (rechts) overhandigt eerste exemplaar Blauwdruk aan wethouder Jeugdzaken Rudy van de Velde in juni 1977.

GERT MEIJERINK

deel 2: Jaap van Langen

B5

1.

JAAR WIJKCENTRUM CEINTUUR

Jaap van Langen maakt als bestuurder en 'administratief medewerker' van het wijkcentrum Ceintuur gedurende de jaren zeventig de hele omslag mee in het denken over De Pijp, die het gevolg is van de democratiseringsgolf die vanaf eind jaren zestig Nederland overspoelt. Voor De Pijp betekent het dat de opgestelde plannen voor een grootschalige modernistische 'city' van bovenaf, door de bewoners, werden omgebogen tot renovatie en kleinschalige nieuwbouw.

Als één project symbool stond voor die omslag dan was het dat van de invulling van het op de slooplijst staande Oude Rai-complex aan de Ferdinand Bolstraat. Tot 1970 wordt er door iedereen vanuit gegaan dat daar de prestigieuze Amsterdamse opera moet verrijzen. Achteraf bezien is het niet moeilijk te voorspellen dat het met een voormalige arbeiderswijk met zoveel nieuwe, geëngageerde jongeren wel moest uitlopen op een confrontatie met de 'gevestigde orde'. En kon men rustig inzetten op de kans dat die bakzeil zou halen, hetgeen gebeurde. In plaats van de opera die nu als Stopera het Waterlooplein (ont)siert, kwamen er buurtvoorzieningen. Hieronder Van Langens hartenwens een kinderdagverblijf. Toen dat er eenmaal stond besloot Van Langen ook de voor hem logische laatste stap te zetten: het solliciteren naar de functie van directeur. Zijn aanstelling betekent het einde aan zijn loopbaan bij het wijkcentrum dat hij in die tijd ziet uitgroeien van een vrijwilligersclub tot een professionele organisatie. De afbeeldingen op deze pagina zijn afkomstig uit zijn archief.

Katholiek buurthuis

Bestuurder Van Langen is in het dagelijks leven directeur van Buurthuis De Pijp in

de Rustenburgerstraat. "Toen ik begon had je drie buurthuizen in De Pijp, een katholiek, dat van mij, een hervormd, het Quellijn Centrum en een gereformeerd, 't Knooppunt in de Govert Flinckstraat. Die werden net als het wijkcentrum en de zeer actieve katholieke werkgroep De Pijp, waaraan we de eerste kinderspeelplaatsen danken, binnen de kortste keren overgenomen door links radicale hemelbestormers. Het betekende voor hen (en voor mij) het slagen van de 'mars door de instituties' op wijkniveau. Die buurthuizen gingen vanaf dat moment veel meer doen dan alleen het organiseren van cubjes voor kinderen en volwassenen zoals voorheen. Net als elders in Amsterdam organiseerde ons buurthuis acties, vooral op het gebied van huisvesting. Een goed, speels voorbeeld daarvan vind ik nog steeds het zomerkamp dat ik organiseerde op het braakliggende terrein van de gesloopte Willibrorduskerk."

De Opera

De plannen zijn niet nieuw: Berlage had op die plek al zijn schouwburg/concertzaal met volkshuis gepland. Maar het begint pas serieus te worden met een raadsbesluit van 1960 dat op de plek van de te slopen Oude Rai aan de Ferdinand Bolstraat de opera dient te verrijzen. Met dat besluit in het achterhoofd kiest de Japanse hotelketen Okura deze prestigieuze plek in spé om er Okura-Amsterdam te vestigen, dat in 1971 in gebruik genomen wordt. De Japanners waren dan ook not amused, toen zij het tij zagen keren. Zonder de beloofde opera voelde Okura zich ernstig benadeeld, maar met de opera kon De Pijp wel inpakken: een precedent van modernistische overheidsarchitectuur zou ongetwijfeld leiden tot het alsnog realiseren van de grootschalige overheidsplannen. Aanvankelijk leek er voor Okura geen vuiltje aan de lucht. De gemeentelijke sloopaanvraag voor de Oude Rai wordt in 1971 gehonoreerd. Drie jaar

later besluit Nederlands hoogste overheidsinstantie, het kabinet, er zelfs een werkgelegenheidsproject van te maken. Om de buurt tegemoet te komen wordt in het gemeentelijke bestemmingsplan, naast de opera ruimte gevonden voor enkele buurtvoorzieningen. Maar het beloofde overleg daarover komt maar niet van de grond. Ten einde raad verschijnen twee leden van het wijkcentrum dan maar onuitgenodigd op een van de vele vergaderingen om hun rechten op te eisen. Ze worden met een kluitje in het riet gestuurd: de buurt moest bij de architecten maar een lijstje van verlangens indienen. Als dan een jaar later ook het genoemde kabinetsbesluit valt is de maat vol. Ceintuur laat de gemeente per brief weten zich fel te zullen verzetten tegen de sloop van de Oude Rai als de nieuwbouwplannen niet openlijk met de bevolking worden besproken. Klaarblijkelijk maakt dit indruk want de gemeente, die overigens zelf al in 1971 beloofde De Pijp 'in stand te houden en te verbeteren', besluit even hierna de Ambtelijke Buurtgroep op te richten: een overleggroep van ambtenaren, winkeliers en buurtbewoners. Doel is het komen tot een inventarisatie van alle noodzakelijke buurtvoorzieningen op basis van degelijke analyse, en het doen van voorstellen voor mogelijke locaties. Het is weliswaar nog geen antwoord op de bestemming van het Oude Rai-terrein, maar na jaren strijd wordt Ceintuur nu eindelijk als gesprekspartner door de gemeente serieus genomen. Het wijkcentrum, met name de leden die in de 'stuurgroep' participeren, waaronder Van Langen, werkt er twee jaar aan. Maar nog voor de definitieve versie het licht gaat zien dreigt er grote onenigheid binnen het bestuur over de opera. Wat is er aan de hand?

Opera voor of tegen?

De buurtafdeling van de Communistische Partij Nederland (CPN) is in tegenstelling tot andere groepen vóór de komst van het muziektheater (de opera). Hierdoor zien de twee CPN-bestuursleden van het wijkcentrum zich voor een dilemma geplaatst, aangezien de wijkraad, het hoogste orgaan van Ceintuur, zich meer dan eens tegen de komst van het muziektheater uitgesproken had. Van alle mogelijke uitwegen kiezen ze een controversiële. Ze spreken zich als bestuurslid uit voor het muziektheater. De crisis is een feit en Van Langen wordt vriendelijk verzocht hem te bezweren. Uiteindelijk komt er een wijkraadsvergadering aan te pas (zie afbeelding 4), waarin de bevolking zich mag uitspreken. Van Langen: "Die vergadering heeft mij slapeloze nachten bezorgd. Ik weet zelfs de datum nog uit mijn hoofd: 17 november 1976. Iedereen had zijn achterban opgetrommeld. De voorstanders onder leiding van de CPN hadden zich verenigd in het 'Buurtinitiatiefcomité Muziektheater nu' en de tegenstanders met het wijkcentrum aan het hoofd in 'Sol-do-mi-terop'. Iedereen mocht zijn zegje voor of tegen doen. Daarna kwam het op de stemming aan. In de zaal zaten ruim 200 mensen, maar ik was allerminst gerust over het stemverloop. Ik miste nog een hele groep krakers, die op onze hand was. Het was dus zaak zo lang mogelijk met de stemming te wachten, in de hoop dat ze nog op zouden komen dagen. Toen zij tegen negenen met een mannetje of vijftig kwamen binnen zetten, zat ik ietsje rustiger. De overwinning was uiteindelijk overweldigend: 187 tegen 82 stemmen, bij 15 onthoudingen. Na het royeren van de bewustste bestuursleden, keerde de rust weer."

Vervolg zie pagina 7

